

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 fil —

Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata . . . . . K 72.—
Polugodišnja . . . . . „ 36.—
Četvrtgodišnja . . . . . „ 18.—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po ojeniku.

— Цена у продаји 1 K 50 фил. —

Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата . . . . . K 72
Полугодишња . . . . . „ 36
Четвртгодишња . . . . . „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/d. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Pragmatika.

(Nadaljevanje.)

§ 36. „Uradnik, ki je na razpoloženju oblasti, je zavezan, sicer izgubi svoje pravice na zvanje, sprejeti novo, tudi manjše mesto, ki bi se mu poverilo (to pa ne sme biti nižje nego za eno stopnjo od onega, ki ga je imel poprej); v takem primeru se povrne v svojo prejšnjo plačo, če bi bila plača novega zvanja manjša, ter se mu mora dati prvo prazno mesto enako onemu, ki ga je opravljal prej in za katero bi imel sposobnost.“

Zdi se nam, da se tudi določbe tega § lahko različno tolmačijo in uporabijo v neprilog uradnikov ter je razpolaganje z uradniki presamovoljno.

§ 37. „Ministri in poslaniiki prehajajo, kadar jih knez odpusti ali kadar podajo iz službenega vzroka sami ostavko, na svoje staro mesto, iz katerega so bili vzeti, ali pa na mesto, ki je onemu v plači enako. Če bi ne bilo takih praznih mest, jih stavi knez na razpoloženje oblasti z vsjo plačo tega mesta, dokler se ne izprazni prvo po plači enako mesto. Vendar imajo ti v vsakem primeru pravico zahtevati, in to zahtevanje se jim mora uvaževati, da se stavijo v pokoj s pokojnino po njih službenih letih. Pokojnina se jim odmeri po plači, ki so jo imeli v tistem zvanju, iz

katerega so bili sprejeti za ministre ali poslanike.

Ministrom in poslanikom, ki niso bili prej v državni službi, se mora dati, če so prebili deset let v svojem zvanju, pa so na gornji način izstopili, najmanj tisoč tolarjev plače, kakor se jim odmeri pokojnina na podstavi te plače, ako se stavijo na željo ali drugače v pokoj. Za tiste pa, ki niso služili deset let v tem zvanju, veljajo naredbe dne 14. junija 1845 B. št. 866 c. št. 577 in 15. marca 1849 B. št. 317 c. št. 54.“

Za ministre in poslanike velja tudi pojasnilo k § 37 zakona o uradnikih o ilnega reda z dne 14. dec. 1901, ki je pa tukaj ne bomo ponavljali. Po prejšnjem je razvidno, da velja za ministre in poslanike, katerih mesta se kakorsibodi izpraznijo — posebne predpravice, katerih niso deležni drugi uradniki, če bi ti zavzemali tudi najvišja ali najnižja mesta. Znano je pa, da se uprav ministrska mesta najčešče izpraznujejo in nepopolnujejo. Ta diferenciacija se nam ne vidi utemeljena, posebno pa priznane jim pravice, da smejo zahtevati, da se morajo upokojiti. Malokateri uradnik pa postane minister, zaradi česar si o teh predpravicah ne bomo glas e belili.

§ 38. „Ministri imajo pravico odstaviti od službe uradnike, nad katerimi bi morali odrediti preiskavo — dokler se pre-

iskava ne dovrši — ako bi ugotovili, da bi bilo nevarno in škodljivo za službo, če bi jih za ta čas pustili v službi. Vendar pa v takem primeru razrešeni uradnik uživa popolno plačo, dokler se ne sklene (§ 57), da se z razrešitvijo od službe ne izroči sodišču.“

V teh določenih so obseženi primeri, kdaj se uradnik od službe suspendira. Značilno je, da more suspendirati uradnik samo minister, dočim bi dosledno — v primerih nevarnosti in grobe kršitve službenih dolžnosti — to pravico moralo imeti tudi kako drugo neposredno oblastvo. Pritrjujemo pa načelu, naj uradnik uživa popolno plačo, dokler se ne izroči pristojnemu sodišču.

IV. del. Vzdrževanje reda v službi.

§ 39. „Višja oblastva in uradniki, ki načelujejo posameznim poslovnim strokam, morajo vzdrževati red v službi in med uradniki ter paziti, da vsakdo svoje posle opravlja redno in pravilno.

„V to svrhu imajo pravico, da napram nižjim uradnikom izrekajo administrativne kazni.

„V primeru zaostalih poslov zaradi lenobe in nemarnosti uradnikov, sme minister odrediti, ali da drug uradnik spravi v red njegove zaostale posle ter da se uradnik uporabi med tem za drugo službo, ali da njegove tekoče posle opravlja dru-

F. L. Mirenčan.

Poštariev Matko.

O, ko bi bili videli tega Matka! Črne laske je imel, modrobele očke in dve jamici na licih. „Tadl, tadl,“ se vam je smehljaj in vam pripovedoval nekaj časa v francoskem, nekaj časa v angleškem, skratka, v kateremkoli jeziku ste želeli.

Midya sva postala kmalu prava prijateljca. Čim me je zagledal, ga ni mamica nikdar tako čvrsto povila, da bi ne bil izvlekel iz povojčk svojih ročic in že mi je zažubudral: „Tadl, tadl, hi, hi!“

Vzeti sem ga moral v naročje, drugače je zamuziciral. Premerila sva vse kote njegove solnčne, skromne, a skrbno urejene sobice. Pri tej priliki so mu zaostajale oči sedaj na tem, sedaj na drugem predmetu. Pa nisva dolgo promenirala. Zelo hitro se je utrudil. Lička so se mu pričela rdečiti, trepalnice so se mu povešile, in že v naslednjem trenutku bi ga lahko ukradle ciganke . . .

Lani meseca listopada sem se zadnjikrat poslovil od tega svojega ljubljenca. „Z Bogom, Matki!“ sem mu zaklical. Obrnil je svojo glavico, me pogledal tako otožno, tako presunljivo, kakor bi mi hotel reči: „Z Bogom prijatelj, ne bova se več videla!“ —

Zima se je nagibala h koncu. Izza Snežnika je rezala trpka burjica, kateri so se že uspešno upirali prvi spomladanski solnčni žarki. Vkljub temu mi je moja polhovka še dobro služila. Potisnem jo na ušesa, položim svoj potni les obse, zavijem noge krepko v odejo in že sva zdrčala s Florijanom preko Kolpe na hrvaško stran.

Slabe volje je bil naš postiljon Florijan. Mrko je gledal predse, sem ter tja je pljunil na cesto, zgrabil za spolski bič in švignil s tiho kletvico preko reber svojega prama.

Mračilo se je že. Konjiča sta prhala po strmem in precej razoranem klanecu. Poč cesto se je valila in šumela Kolpa. Iz gozda je k nama nenadoma zapihljaj

gorak, tropičen vetrček, preko konj je pa zafrfotala sova uharica in zauhala na bližnjem drevesu tik ceste.

Florijan me prestrašeno poškilli, položil bič preko kolen, potegne krepak čik izza zob, ga zavije v papir, spravi v žep, se prekriža in mi zašepeta: „Ali ste videli in slišali spomin? Pri moji rajski materi prisežem, da je bil spomin! Umril bo nekdo!“

Nagnil je čutarico, se globoko odahnil, nakar mi je pričel pripovedovati: „Povem vam, da imata proti hudobnim luhovom čik in pristni sadjevec največjo moč. Kdaj bi že mene hudiči in coprnice kopale v tej Kolpi, če bi ne pljuval po cesti in se ne mazal s temi kapljicami, ki več izdado ko vse žegnane vode v naši škofiji! — Rečem vam: umrl bo nekdo izmed najinih svojcev, sorodnikov, prijateljev ali pa dobrih znancev. Nekdo, ki sva ga imela rada in on naju.“

In po premolku je ugibal dalje: „Mogoče je zasulo mojega brata Jureta živega tam v Ameriki. Bog mu daj dobro na

ga oseba, dokler se ne spravi v red svojih zaostankov. V enem in drugem primeru se vozni stroški in diurna po uredbi izdajajo iz plače nemarnika.“

Po tej določbi je uradnik predan na milost in nemilost onemu, ki je slučajno predstojnik njegove stroke; uradnikova usoda je odvisna od ene same osebe, ki ga sme obsojati v prav stroge kazni ter mu uničiti existenco, ne da bi se zaslišal pristojni senat — disciplinarni senat, kakor je ustanovljen v vseh količkaj modernih službenih pragmatikah. Ta določba ni v skladu s splošno prakso, da se okrivljenec sme obsoditi samo na podstavi izreka policijskih sodnikov. Pripominjamo tudi, da je pri gornjem postopanju preiskovalni, razsojevalni sodnik in obenem zaukazovalni in odredjevalni predstojnik — ena in ista oseba. Da so pri takem postopanju odprta vrata in okna najhujšim sploh močim zlorabam, je več kot umevno.

(Dalje prih.)

J. B. (Zagreb):

Drugovima iz Hrvatske.

U 18. broju „Našeg Glasa“ ističe se opet, kako javni namještenici ne vrše svjesno svoje staleške i drugarske dužnosti, kako zapinje rad kotarskih skupina „Saveza javnih namještenika“, kako se ne pretplaćuje „Naš Glas“. Onda se oziva, da se ugledamo u tome u naše drugove iz Slovenije, i da pogledamo domaće radničke organizacije, pa učimo od njih, što je staleška svijest, što je drugarstvo, i što je za pravo organizacija. Jer svaki i posljednji član radničke organizacije je prožet sviješću o svojim dužnostima kao član i ne zaboravlja dužnosti spram svoje organizacije.

Jest, žalosna je činjenica, da javni namještenici u Hrvatskoj ne vrše svoje staleške i drugarske dužnosti, da ne plaćaju članarine „Saveza javnih namještenika“, da ne pretplaćuju svoje staleško glasilo „Naš Glas“ itd. Ali ako točno upoznavamo i proučimo prilike javnih namještenika u Hrvatskoj, onda ćemo i spoznati glavne uzroke toj indolenciji spram „S. J. N.“ I uvjeriti ćemo se, da tome nije kriv nitko dosada, nego najviše samo to, što mnogi naši drugovi još nemaju pravog pojma o vršenju staleške svijesti i drugarske dužnosti. Citirati naše slovenske drugove i spominjati razvoj domaćih radničkih orga-

nizacija, i kako kod njih napreduje staleška svijest lijepo je, ali ne smije se istodobno zaboraviti, da je to rezultat ne jednoga, već od više decenija.

Kod javnih namještenika u Hrvatskoj počela se buditi za pravo staleška svijest tek onda, kad se je „S. J. N.“ osnovao, a tome nema još pravo dvije godine, jer to se zbilo iza rata, odnosno iza preloma sa Austro-Ugarskom. I u ovo doba „S. J. N.“ — potpuno se slažem stime — da je polučio vrlo lijepe rezultate, pa bi sigurno polučio i još veće uspjehe, da nije morao proživiti ona teška vremena, prekinuće svoga djelovanja i dr. Za to je na nama svima zadaća, koji smo si svjesni, da se naši staleški probitelji mogu samo onda uspješno promicati, ako se nadjemo svi okupljeni u našem „S. J. N.“, da poradimo svim silama svaki u svojem krugu, da i one naše drugove, koji o tome još nisu ili ne će biti uvjereni, osvjedočimo. Ujedno da im dokažemo, da „S. J. N.“ osim toga, da po mogućnosti što bolje materijalno obezbijedi svoje članove, ima još zadaću, da na nas kao na jednu cjelinu djeluje i s višeg gledišta, naime moralno-etičkoga, što je bilo često puta na našim skupštinama i sastancima osobito naglašeno. Pa s ovog razloga i te kako smo još više svi javni namještenici obvezani, da budemo začlanjeni u „S. J. N.“

Da se ne reče, da sam onako samo naprečac nabacio, da kod mnogih javnih namještenika u Hrvatskoj nije kako bi trebalo, još razvijena staleška svijest, ne trebam, da na daleko ovo obrazlažem, držim tek je dostatno, da potsjetim na noticu u 17. broju „N. Glasa“, gdje uredništvo pod naslovom „Hej Slovani...“ pripoučuje pismo javnog namještenika, koji moli, da mu se „N. Glas“ ne šalje, jer ga u slovenskom tekstu ne može razumjeti. A dok svaki inteligentniji hrvatski javni namještenik može uz malo dobre volje slovenštinu isto tako dobro i potpuno kao i hrvatski tekst razumjeti, zar to nije onda za naše prilike upravo simptomatično?

All drugovi, za to treba još kod mnogih naših drugova više razvijene staleške svijesti, požrtvovnosti, a i pregaranja!

Upravni odbor „S. J. N.“ u koliko za svaku oblast u Zagrebu još nije odredio po jednog povjerenika, ovo treba da učini čim prije iz svoje sredine, a ovaj povjerenik opet bi si morao kod dotične oblasti, pogotovo ako je opsežna, naći još po kojeg

pouzdanika, da mu pomaže promicati saveznu stvar, kao opomenuti pojedine drugove, da uplate članarinu, da se barem više njih zajednički pretplati na „N. Glas“ itd. Slično bi se moralo urediti i sa vanjskim kotarskim skupinama. U tom smislu ne samo, da im se mora pisati i uputiti ih od „S. J. N.“ nego i u mnoga njihova sjedišta morat će se putovati. Samo na taj način i nikako drugačije, nego što potpunijim, a intenzivnijim radom moći će naša stvar napredovati.

I ja sam napisao ovo nekoliko redaka u najboljoj namjeri, ne da bud ikoga prekaravam, već da koristim samoj stvari, i da drugovima u Hrvatskoj dozovem u pamet, da nas još vrlo mnogo žilavoga posla čeka, ako hoćemo našu organizaciju izraditi do onog stepena, kako je ona naših slovenskih drugova, i kako su radničke organizacije bilo domaće bilo one u naprednim evropskim državama. Za to će biti potrebno još i nebrojeno puta naše nehajne drugove ne samo prekarati u „N. Glasu“, nego i njihove nemarnosti i propuste spram „S. J. N.“, a osim toga i inače je rječju i agitacijom pozvati na vršenje staleške dužnosti. Uvidit će se, da drugačije nije moguće. Samo odlučnim nastojanjem možemo našu organizaciju „S. J. N.“ tako izgraditi, da će se javni namještenik moći dovinuti do onog položaja u našoj državi, koji ga uistinu pripada.

J. Z. (Maribor):

Davki in javnost.

Nobena stvar ni ljudem tako oskutna kakor davki. Za osamljeno drevo ob meji posestva leta stranka od Poncija do Pilata, od davčnega urada preko geometra do advokata in končno zapravi na času in denarju več kakor je predmet vreden; a vse to je mala briga! Le kadar plača pred plačilnico zemljarino, obrtni davek ali odstotnino po kaki igraje pridobljeni zapuščini, tedaj ni tarnanja ne konca ne kraja. In gostilničar, če ga posegačes radi dražega vina: „I, visoki davki, gospodine; in posli in delavci, in zopet doklade!“ Vprašaj branjevko na trgu; zopet so na vrsti davki in doklade, dasi za drago sadje ne plača niti ficka, pa tudi tolko se ne potruži, da bi drevo obrezala, pognojila, očistila, nič: vse raste kakor Bog hoče brez brige in stroškov. Sad je pa vendar

onem svetu! Marsikateri žganjarski kotel sva obrnila, marsikatero kapljico spila, ne da bi naju zavohali ostroški in graničari.“

Slekel je z vrečo obšito rokavico, posegel v žep in že je zaklokotalo po njegovem grlu.

„Rečem vam, gospod, nad kontrabarsko žganje ni pljače! Kdaj bi jaz v teh hudih časih, ko nimamo ne kruha, ne žgancev, niti krompirja, že študiral pravila svete vojske tam za ograjo na Studencu, ali se pa utapljal v Kolpi, če bi si s to kapljico ne obujal spomina in bi se ne oboroževal proti hudobnim duhovom! Vidite, tudi v tem trenutku se mi je osvežil spomin. Saj poznate ono brščo poštarico na Zelenem hribu, kaj ne! Lepa je, ko svetnica v stranskem oltarju tam gori pri sv. Volbenku. Pa natančna! Še Hrvatice ji nosijo pisma, češ da dohajajo od nje bolj zanesljivo, kakor na Hrvaškem na recepis! Danes je ne poznate več. Draginja jo bo umorila, ker se noče upisati med tihotapce, verižnike in komuniste. Prepoštena je!

Kako pa naj tudi živi, ko nima niti tolike plače, kakor naš pastir! Prehladila se je. Vso zimo si ni zakurila niti v uradu niti v spalnici. Kako neki, saj bi za današnji seženj div lahko kupila v predvojnem času cel grunt... Tudi fantek ji je obohel, če ravno ga je grela, kakor so greli našega Boga v Betlehemski štalici. Rada ga ima, rada, kakor so mene imeli moja rajka mati. Naj jim sveti večna luč! — Prisežem, da je bil spomin. Predno bo solnce še enkrat zašlo, se prepričate!“

Izvele iz žepa shranjeni čik, ga skrbno razvije, vloži med zobe, pljune in že je paclo po ubogem pramu.

Molče, utopljena vsak v svoje misli sva pridrdrala do svoje postojanke.

Slabo sem spal to noč! Sovja je frfotala nad mojo posteljo. Dolgorepci s črnimi rožički so valili težke skale po deroči Kolpi, nad njo je pa plavala belo oblečena smrt z dolgim korobačem v roki, s katerim je užigala po satanskih hrblih, da se je isknilo na vse strani.

V hiši so še spali, ko sem vstal. Hitro se opravi, poiščem v kotu svojo zvesto spremljevalko in že sem stal na cesti, po kateri je burja podile goste snežinke. Mraz je bil, zato sem jo urno rezal po precej strmem klanecu!

„Ju, huhu!“ mi zadoni na ušesa. Izza ovinka sredi vasi se mi pripodi nasprotni kopica otrok. Bosi, raztrgani, kot ciganki so blii. Med njimi je bil tudi Pučkov Korliček, ki je znal ukati in peti o švedrasti ribniški babi.

„Kam tečete?“ jih ustavim.

„Poštarjevega Matkota smo šli kropit. Umril je, pa v nebesa je šel!“ mi odgovori Korliček, medtem ko so drugi mencall in privzdigovali svoje nožice in huhali v roke.

Prav nič nisem opazil, kdaj jo je odkuril Korliček s svojim štabom. Prebudil sem se sredi ceste kakor iz sna!

Težkih korakov sem se približeval hiši žalosti.

vedno dražji in zopet so krivi posli in davki.

In trgovec enako, in obrtnik podobno, ekonom in tovarnar slično. Skušen davčnik pa se tem zvljalcem in zavijalcem dejstev muza, ko jih vidi, kako se v svoji naivnosti zvijajo, zgovarjajo in — lažejo!

Kdo pa je vzgajal take značaje? Po-vejmo odkrito: poslanci in naše časopisje.

Veliko shodov in zborovanj sem doživel (škoda zgubljenega časa!), a nikoli nisem slišal poslanca razložiti svojim volivcem stvarno in resno gospodarsko-davčni položaj svojega okraja in države. Sicer bi ne bila prisijala med nas finančno-politična neumnost o samostojni Sloveniji, ker je ta del naše države gospodarsko pasiven, davčno nevzdržljiv in vrhutega premajhen za politično enoto približno tako, kakor blesteča fraza: Koroško — Koroščem, dasi kraljestvo Vrbskega jezera niti teden dni ne more izhajati brez opore od zunaj. — Seveda, malo bi bilo kandidatov izvoljenih, ako bi povedali ljudstvu resnico. Najbridkejša resnica vseh resnic je, da brez davkov ne izhaja nobena politična enota. Pa dopovej to svojim volivcem, ki so jim „prokleti fronki“ trn v peti! Zato se večina naših politikov tega resnega vprašanja ne loteva na shodih; v političnih člankih pa čitaš jeremijade o visokih dajatvah in o pomilovanju ubogih volivcev. Koliko takih člankov je napisal bivši poslanec P., katere so čitali njegovi volivci z zadovoljstvom, kakor bi jih z jzbečevo toščo po plečih mazal. Dobri ljudje so se sami sebi smilili spričo neznosnim „žrtvam“, ki jih dajejo državi. Za žrtve v plivnici, pri igri, drage sestanke in shode, zapravljanje časa po sejmih se nihče ne briga — le kadar položiš pet vinarjev na oltar domovine, tedaj pa bobnaš 14 dni, ubogi davkoplačevalec, koliko si plačal in kaj si plačal.

Kdor razmere pozna, ve, da so bili davki pred vojno bagatelno majhni — izvzemši hišne najemnarine — kajti cenitev zemljišča je bila čez vse nizka, pri posrednih davkih pa tudi nihče ni trgovcu preiskoval jeter in obisti, ali je resnično izpovedal. In po točah, ujmah, povodnjih: tedaj so se vršile komisije, pisali izkazi in odpisovali davki, dasi so bile vsote v primeri s faksično vrednostjo in faksično škodo tako majhne, da so jih v mnogih slučajih presegali komisijski stroški. Nekomu je vzela voda pol parcele, imel je škode 200 K in zabavljal, da ni dobil za-

htevane odškodnine, ko je namreč vsa parcela plačevala samo osem vinarjev čistega davka. Na take slučaje naletiš pri cenitvah vsepovsodi.

Poslanci in ljudski govorniki pa gro-mijo o visokih davkih, davčnem vijaku in nosijo pri cenitvah greben, kakor bi z lo-parjem metali državi suhe cekine!

Z enako pozo so se okrasili naši slov-stvenjiki!

Še kot šolarčki smo slišali o tlaki in roboti ubogih podložnikov in kar smilil se nam je kmet, ki je desetino plačeval. Ako si pa vprašal pred 20—30 leti stare može, ki so sami delali na tlaki, tedaj si slišal drugačno sodbo. Da plačaš danes kar si dolžan, moraš spremeniti svoje blago v denar in tega neseš v urad; prigodi se pa, da moraš prodati blago (žito, živino) o nepravem času ali pa po nizki ceni, ker so davčni obroki zapadli. Pri desetini pa si dal določen del lastnih moči in lastnih pridelkov, ne da bi jih preje spreminjal v denar in torej tudi ni bila mogoča kaka škoda, ker si dal kolikor in kakoršno si imel. Da se pa takratna davčna uprava ni dala slepiti, je tako res, kakor te danes pozdravi iztirjevalec, ako ne daš Bogu kar je božjega in državi kar je njenega. Na zemlji je pač tako, morda bo po smrti drugače!

Jeremijade po našem slovstvu naj bi toraj prenehale, ker jih pišejo ali po tujih razmerah prepisujejo ljudje, podobni pisatelju romana, v kojem se trdi, da je kontrolor poneveril, kar ve najmlajši davčni uradnik, da je nesmisel. Ne zado-stuje namreč samo, pisati pravilno sloven-ščino, pisati je treba tudi — resnično in pametno.

Krivih nazorov je kriva tudi zgodo-vina. V starem veku smo imeli teokratične države in ljudstvo je nosilo svoj obolus v tempelj, kjer so se dohodki primerno porazdelili. Največja umetnost takratne uprave pa je bila reprezentanca, zato vemo veliko o Babilonu in Ninivah, o Jeruza-lemu in Atenah, o Rimu in Memfidi, a malo nam je znanega o podeželskem ljud-stvu, ki je večinoma živelo življenje pro-stega beduina, nomada ali primitivnega seljaka. — V srednjem in novem veku je imel do vseh davkov pravico potentat brez odgovornosti do davkoplačevalcev; porabili so toraj denar za dvor, politične in verske vojne ter za potovanja v Rim, Carigrad, podobno kakor Aleksandrov pohod ni bil samo vojaškega značaja, tem-

več obenem znanstveno potovanje posebne vrste. In razne ekspedicije, ki so iskale zveze z Indijo in Ameriko, spadajo tudi v ta stolpec, o čemer se pa ljudstvu ni mnogo pripovedovalo, zato so nastale tudi bajke o brezkoristnih davkih. Posamez-niki uspehov res niso ne videli ne uživali. Po polomu rimskega cesarstva se srednja Evropa ni 1000 let brigala za ceste; kakoršne je pustil Rimljan, take so ostale do XV. stoletja; za šole so se bri-gale družbe in kongregacije, za bolnišnice enako; družega pa sploh niso imeli.

Dandanes je drugače. Davčni aparat ima tako kontrolo in je javnosti tako do-stopen, da vsak lahko spozna, da so javni davki za javnosts pogojem, da jih vlada prav razdeli in porabi, ki pa v sedanjih državah ni uradniško-strokovna, temveč strankarska. Na parlament glej občinstvo! Kakršni so volivci, tak je državni zbor, kakoršen ta — taka je uprava. Dandanes si davke ljudstvo samo nalaga in samo po poslancih upravlja in zanj veljajo v polni meri besede: po vaših delih vas bomo spoznavali, sodili in — obsojali.

Manipulacijonalno činovništvo.

Prema zakon. čl. II. od god. 1872., odnosno od 1873. te naknadno izdanim na-redbama pridržana su kod javnih oblasti i ureda sva mjesta manipulacijonalnih činovnika isluženim sa činovničkim certifikatom providjenim podčasnicima. Samo u onim slučajevima, gdje nije bilo kompetenta sa strane ovih, moglo se podijeliti jedno ovakovo mjesto drugom kompetentu.

Nu unatoč jasnog slova zakona do-gadjalo se da su takova mjesta popunja-vana bila i iz redova druge koje stališke skupine, kao n. pr. iz redova naših grun-tovničara.

Proti tomu mnogo se prigovaralo, no malo je koristi odtud bilo, jer ako je jedan grunтовničar htio doći u štatus manipu-l. činovnika, potražio je dobrog strica i došao je ne obazirući se mnogo na priko-vore i nepravdu, koja se time nanosila onima prvima.

Dok se narinuo po koji grunтовničar medju manip. činovnike, još, još, ali danas tko sve tamo dolazi, upravo je nevjero-jatno. Mjesta manip. činovnika popunja-vaju se od dana prevrata pa do danas iz

Potrkam ter vstopim v napoltemno, kot ledenica mrzlo sobo. V kotu je trepetala in se zavijala v ogoljen plašč stari-kava ženičica-čuvarka.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ me pozdravi.

„Amen na veko!“ je odmevalo od praznih sten.

Pri srednjem oknu sobe je stal oder, na njem je pa spal večno spanje moj zlati Mtko. Kmalu bi ga ne bil poznal, tako silno je shujšal. Na sklenjenih ročicah so se mu videle koščice, samo na desnem ličecu je imel še jamico, ki se mu je na-redila, kadar se je smehljal. Lepo belo krilce je imel, še peruti mu je manjkalo in bil bi angelček, kakoršnega ne izkleše noben kipar.

Poškropil sem ga in mu zaklical: „Na svidenje, moj mladi prijatelj!...“

„Kje so gospa?“ vprašam čuvarko.

„Na pošti jokajo!“ odgovori čuvarka, zamiga s svojo suho brádo in podrsa po jagodah rožnega venca...

Ni slišala mojega trkanja niti mojega vstopa.

Našel sem jo naslonjeno za telegra-fično mizico, medtem ko so njene oči ne-premično zrlle v buzolo, ki se je neenako-merno sukala po svoji osi.

Po vseh kosteh ji je zašumelo, tako se je prestrašila, ko me je nenadoma zapazila za seboj. Za skoraj deset let se mi je videla starejša, odkar je nisem videl. Njena nekđaj tako polna, baršunasta lica so ji upadla, čelo se ji je nagrbančilo, njene velike črne oči z dolgimi trepalni-cami so se ji udrle, njen nekđaj tako ljubki, prikupljivi in čisto doneči organ ji je ohropel.

Ko sem ji izrekel svoje sožalje in jo hotel z nekaterimi tolažilnimi besedami nekoliko okrepiti, ji je zdrknila solza, za katero ji je sledila druga in tretja.

„Nič se nikar ne trudite, gospod! Vse je zaman. Tudi moji dnevi so šteti. Pred letom sem izgubila moža, sedaj so mi z

gladom umorili mojega ljubljence-edince; v kratkem izmozgajo pa še mene!“

Zapela si je na jopici zadnji gumb, njeni snežnobeli zobje so zašklepetali, po vratu in rokah ji je nastopil znoj. Sklonila je glavico in zaihtela, da se mi je zasmilila v dno duše.

Mraz je bil v uradu. Pogledam na toplomer, ki je nepremično kazal 5° R.

„Zakaj si ne daste zakuriti, gospa?“ sem pričel pogovor. „Prehladite se! Toplote ste dolžna predvsem svojemuzdravju!“

„Že od svetega večera ne kurim sob. Danes sem vrgla zadnje koščke drv v šte-dilnik, da sem skuhala zajutrč čuvarki in sebi pogrela lonček mleka. Pred dvema dnevoma sem izdala zadnji stotak za zdravila in za poset zdravniku. Kje naj vzamem sedaj denar za pogrebne stroške? Kako naj plačam mizarju rakvico? Ščim naj od-pravim ubogo čuvarko? Kako naj se pre-skrbim z drvni? Vsega tega jaz reva v resnici ne vem. Tudi šiviljo, ki je naredila iz še ene nezakrpane srajce krilce za rajnu-

svih tako reći društvenih slojeva, samo ne iz redova onih, kojima su namjenjena. Zlobni tezi govore, da će ovih dana uslijediti imerovanje 3 šofera manip. činovnicima.

Za polučenie mjesta manip. činovnika tražilo se 12 godišnje vojničko službovanje, a uz ovo 4 razreda srednjih škola, u pomanjkanju ovih više godišnja služba u jednoj pisarni, ili ispit iz državnog računostvoja, šestmesečna praksa, ispit itd. Dok je jedan isluženi podčasnik polučio takovo mjesto, mnogu je gorku progutati morao, na mnoga je vrata pokucati morao. A danas? Dobar razgovor i evo te brate preko noći manipul. činovnikom, pa makar i ne znao, što je to ured uopće. Ljudi tajnim velom zavijene prošlosti, ljudi koji ni do 50. godine nijesu mogli stvoriti kakvu egzistenciju, sluge, pomagači, podvornici sa 2 razreda pučke škole, sve ti to postane manip. činovnikom.

Za mjesta manipulanta traži se danas 4 godišnja pisarnička služba, dobra sprema i sposobnost, a za manipulacionog činovnika, što mislite, dobra preporuka i ništa više.

Pitamo mjerodavne krugove, kuda to vodi? Zar je interes službe zbilja posljednja stvar?

Josip Barač (Split).

Prostitucija slobode.

Hvala požrtvom pregoru naše sjajne vojske, kojoj je duša srbijanski heroj — domovina je bila pošteđena od katastrofe kojom joj je bila zapretila tudjinska neman, preobučena, ovoga puta, u kožu boljše vizma, ili, kako se danas eufemistički nazivlje, u partiju komunizma! Nemačko-madžarski in italski savez starijega kova, pokušao je i ovoga puta, počevši od Subotice i Ljubljane, da izrabi neukost i naivnost naše mase, ne bi li nam opet stala na vrat ona perfidna organizacija, što se zvaše — Drelbund ali Triplice Alleanza. Ali zavera nije uspela! Naša je država — dakako bez udela Narodnog Predstavništva! — odolela i ovoj paklenoj navali, i naša mila Jugoslavija, za koju smo toliko stradali i čeznuli, stoji čvrsto sa svojom ponosnom vojskom, nad kojom sjaje divna zvezda Karadjordja!

Svakom se od nas od srca izvija poklik zahvale svima onima, koji su u ovom kritičnom času pomogli domovini, dok ža-

limo, ako se je prolila i kap jugoslaven-ske krvi. No ovu nam žalost može da ublaži i sama pomisao, da je u masi bila pomešana brojna rulja tudjinskih agenata. Ako su taneta pogodila samo ove zlotvore, onda je izvršena pravedna kazna na onim zverima, koje htedoše da okupaju u moru krvi i da upropaste milione nevinoga našega naroda.

No u svemu ovom komešanju i pogibeljima moramo da pogledamo s ponosom na jugoslavensko činovništvo, koje stoji ustrajno, požrtvovno, mukotržno na svom mestu; moramo da pogledamo sa udivljenjem, a i samilošću, na ovu jedinu skupinu građana, koja jedino ima potpuno pravo da se tuži!

Jer, ako dobro pomislimo, naše pučanstvo, u ovoj bogati Jugoslaviji, žive dobro, donekle bi se moglo kazati, veoma dobro! Seljak, radnik, trgovac, veleposjednik, obrtnik, bankir, sluškinje, pometać, ratni bogataš, „poratni rodoljub“ i — last not least — prostitutka, svi, svi dobro žive: ostalo tri miliona — vojnici, suci, profesori i činovnici — žive kao puki prosjaci, gladni, iza svojih težkih i skupih nauka, poniženi i obruženi nesretnici, za koje niko ne pokazuje ni duše ni srca ni poštenja!

A ipak su oni i samo oni — o novim činovničkim skakavcima ovde ne govorim! — edini stupovi ove naše domovine, zadnje utočište poštena rada bez najčednije zasluzbe! Nemojte me prekidati s opaskom, da ina među njima koji tatić ili spekulat. To je kapljica u moru jadnika, koji sada spasavaju državu na svojim ledjima i sa svojim gladnim želucima, sa svojom anemičnom dečicom i s celim svojim životom nedostojnim čovečinstva.

No podjimo malo dalje i pogledajmo istini u oči i upitajmo se, ko je kriv i što je uzrok, da je došlo do ovako žalosnih pojava i pokušaja, koji stavljaju na kocku i sam opstanak naše domovine?

Eto tu treba srčanosti i moralnoga poštenja. A mi se ne bojimo da to ustvrdimo otvoreno: Prosti puk, naš seljak i radnik dobri su i plemeniti ljudi i nisu krivi ni ovomu zadnjemu zlu.

Krivce treba tražiti među takozvanim intelektualcima i među takozvanim rodoljubima, prvacima, kremenjacima, upravnici-

u jednu reč, među onim, koji vedre i oblače, u ovom mutežu u raznim upravama i strankama, koji se utimlju o uplive, o časti, o vlasti, o milione; među onima, koji puštaju blago iz zemlje, da nahrane tudjinca, a izgadne svoj vlastiti narod, koji ne pobiru poreze stare, a ne nameću nove, kako nalaže razum i pravica, među onima dakle, koji vredjaju osećaje pravednosti i ubijaju veru i pravicu, koji rade proti zakonima, koji vrše zloporabu svoga položaja i time daju neukom puku i poštenim radnicima očite primere, da se u jednoj državi mogu gaziti zakoni i zakonske odredbe bez kazne i bez pokajanja, i da je dapače nužno raditi proti zakonu, ako hoćeš da izneseš živu glavu.

Kad masa to vidi i očito gleda svaki dan, ona se instinktivno revoltira i onda nije nikakovo čudo, da gubi poštovanje prema zakonu i interes za domovinu i da naseda vekovnom neprijatelju domovine.

Ko krši zakone, bio on gore ili dole, taj ruši državu, pa zvaao se on radnik ili narodni predstavnik, profesor ili predsednik vlade, seljak ili ministar. Gde se ne poštuje zakon, gde se gaze poštenu ljude, a dižu lihvari, kriomčari i hazarderi, u toj zemlji nema poštene slobode, u njoj vlada ili tiranija ili razvratnost ili i jedna i druga skupa — kao što danas biva — to je sramotna licencija odozgor i odozdol, to je... prostitucija slobode.

Ovo neka dobro zapišu za uho razni tirani, novopečeni i nametnuti, siledžije, po parcelima i radionicama, da su oni isti, isti divlji elementi, neprijatelji države, ignorantni ljudstva, civilizacije i istinske slobode. Neke razmišljaju ob onoj staroj latinskoj izreci — ako su sposobni, da je razume: — „Libertas est potestas faciendi id quod iure licet“, ili da im bude lakše razumeti, staroj nemačkoj poslovici: „Wenn freyheit nicht hat eygenen schutz, so ist sie in noth wenig nutz!“

No oni, na koje idu ove reči, po svojoj su naravi neizlečljivi. Oni, koji su od sloma do danas ovako prostituirali slobodu, nisu za pouku: oni spadaju drugamo.

Drugovi, vršite svoje staleške dužnosti, sabirajte pretplatnike i agitirajte — svuda za „Naš Glas“!

kega Matkota, da ga ne bo tako zeblo v mrzlem grobu, še nisem plačala.“

„Dovolite, gospa, koliko znašajo vaši redni mesečni prejemi?“ ji stavim vprašanje.

„Glasom plačilnega izkaza 550 K 26 v in to je vse kar prejemam na mesec.“

„Ni mogoče, gospa,“ jo prekinem. „Saj vendar tudi vi uživate decembersko 120% draginjsko doklado!“

„Že vidim, da me ne razumete. Prosim, potrpite malo, vse vam razjasnim.“

Sklonila je glavico, otrla si solze in pričela mi je pripovedovati: „Ko je padel moj zlati mož za osvobojenje domovine, sem bila nastavljena kot poštna oficijantka v prijaznem mestecu B. Toda nosna sem bila in zahrepenela sem po samostojnem službenem mestu, želela si večjih prejemkov in nič hudega sluteča sem prosila za razpisani urad v romantičnem trgu K. V svoje veliko veselje sem ga tudi prejela. A ta moja nepopisna radost se je izpremenila kmalu v bridko prevaro. Draginjska

doklada, ki sem jo prejela prej kot poštna oficijantka z ozirom na naredbo z dne 28. junija 1919 po razpredelu A, razredu L, v znesku 450 K, se mi je zdaj sistrala in nadomestila s staro vojno doklado v znesku 202 K. Prejemala sem na ta način kot voditeljica poštnega in brzojavnega urada, ko je ležala celokupna odgovornost na mojih ramenih, polovico manje, kakor bivša podrejena moč... Šele na vztrajno prizadevanje zveze poštnih organizacij se mi je v mesecu decembru vsaj deloma priznala junjska draginjska doklada, ni se mi pa pripoznala 120% decemberska draginjska doklada. Le pomislite, poštna aspirantka, ki sem jo pred letom še instruirala in ji dajala začetni pouk o poštni vedi, prejema danes mesečno okrog 1140 K, jaz pa prejemam s šestimi službenimi leti z ravnostim strokovnim izpitom, poleg tega pa še z enako nižjesrednješolsko predizobrazbo, 550 K mesečnih službenih prejemkov! S tem zneskom sem obvezana plačevati poleg svoje stanarine

tudi stanarino za urad, kriti stroške za vso kurjavo, razsvetljavo, snaženje in nabavo pisarniških potrebščin. Ako odračunam te stroške, odnosno izdatke, mi preostaja na mesec okrog 150 K. S tem sem morala preživljati sebe in svoje dete! Mleko, zdrob in krompir je bila najina vsakdanja hrana. Mesa, belega kruha, masti sva videla malo. Starše sem izgubila že v zgodnji mladosti. Tudi edini striček, ki je skrbel zame in me šolal v samostanu, je preminul pred tremi leti. Tako sem ostala sama brez svojcev, brez vsakih ožjih sorodnikov. Nikogar nimam na svetu, h kateremu bi se mogla zateči za košček kruha...

(Konec prih.)

Tovariši! Agitirajte za „Naš Glas“! Nabirajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike!

I pastiri su bolje plaćani!

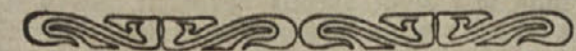
Da su manuelni (ručni) radnici daleko bolje plaćeni od nas, duševnih radnika, to vidi svatko iz dana u dan, i što dalje, ta je razlika sve veća i groznija. Ali da su nas već i svinjari i govedari što stigli što prestigili, to sigurno još nitko nije znao. A ipak! Jedan naš prijatelj putovao je ovih dana po Srijemu i bavio se malo i ovim podatcima, pa je svoje rezultate iznio u javnost ovako: Ovčar, koji čuva 400 ovaca, dobiva u naravi po komadu 12 kg pšenice, 10 kg kukuruza i 5 kruna u novcu, što sve iznosi prema sadašnjoj cijeni 74 hiljada kruna, dakle skoro već ministarska plaća. Osim toga taj gospodin ima 3 mjeseca ferija, jer svoje ovce pazi samo tri mjeseca. Njegov kolega svinjar dobiva po komadu 12 kg pšenice, 5 kg kukuruza, četvrt kilograma »špeka« i 2 K u novcu, dakle za 200 svinja 31.400 K (koji je to činovni razred?) Govedar dodje na 24.000, a čuvar na 18.000 K, a to sve bez škola i bez ispita, u božjoj prirodi, uz frulu i pjesmu, zdrav, veseo i zadovoljan.

A javni namještnik sa svim svojim ispitima, školama, svjedodžbama i dekretima treba da gladan, žedan i neodjeven sjedi u maloj sobici sred prašnih akta i da umno radi, a da pri tom neprestano misli na familiju i aprovizaciju bojeći se još, ne će li ga kakva promjena vlade lišiti i te »pogodnosti«. Ne vodi li to zbilja do krize inteligencije? Pače i do državne krize!

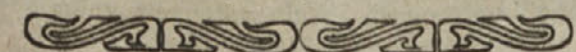
Krajnje je vrijeme, da ljudi, koji su na kormilu države, sve upotrebe, da do te krize ne dodje. A ne koristi od vremena do vremena tek percentualno odredjivati doplatke. To su paliativna sredstva i to je malo. Nama se podižu plaće tek onda, kad su svi i trgovci i obrtnici i radnici povisili svoje tarife, a kad nam se podigne, onda se to razglasi posvud. I što se sad događa? Svi oni trgovci i radnici, koji su već prije digli cijene, govore nam: »Sad ćemo i mi povisiti, jer ste vi dobili povišicu.« Što smo onda zapravo dobili? I nismo li ondje, gdje smo bili?

Treba nam urediti pristojne plaće, pa makar one bile i trostruke nego li su sada. To bi jedva bilo za pristojan život. Treba urediti pragmatiku, po kojoj će plaće automatski rasti prema kurzu novčanom. Treba maksimirati cijene kod trgovaca, koji su već milijunaši. Treba tim milijunašima i ratnim lihvarima oduzeti kao porez dio njihova imetka. O tom je izišao već i zakon ali samo na papiru! Ne provodi se, jer gospoda bogataši znadu već naći način, da izigraju ovake uredbe. Tu je i opet prilika korumpiranim elementima, da zarade sebi, a na naš račun. Država mora bilo kako doći do novca za naše plaće, da već jednom uredi ovo silno nerazmjerje, koje postoji između duševnih i manuelnih radnika, koji su, kako vidjemo, gore plaćeni od samih pastira.

Mi ćemo o tom i dalje pisati i boriti se za naše najvitalnije potrebe sve dotle, dokle gospoda ministri ne uvide, da smo im ipak najbliži. Ili zar oni ne računaju u inteligenciju?

Bez organizacije i stališkog glasila ne možemo postići poboljšanje svog materijalnog položaja.

Osrednja zveza javnih nameščenicev in upokojencev.

Osrednja zveza javnih nameščenicev in vpokojencev v Sloveniji — tako se glasom premenjenih pravil, ki jih je soglasno odobril občni zbor dne 11. maja t. l., imenuje odslej naše osrednje društvo — opozarja vse tiste člane, ki so svoječasno prijavili svoj pristop neposredno osrednjemu društvu, da glasom premenjenega pravilnika ne morejo biti več neposredni člani „Osrednje zveze“. Dotični člani se pozivljajo, da pristopijo kaki obstoječih strokovnih organizacij, ki so naše članice; vse kategorije javnih nameščenicev so organizirane v strokovnih organizacijah. Le te pa tvorijo našo Zvezo. Vpokojenici naj se pridružijo strokovni organizaciji one stroke, iz katere so izšli, v kolikor to dopušča pravila posameznih organizacij. Vsekakor pa je naš nasvet, da si ustanove vpokojenci lastno organizacijo, ki bo težnje vpokojencev po svojem delegatu zastopala v Osrednji zvezi najlažje in najboljšje.

Opozorilo vsem svoječasno neposredno k osrednjemu društvu pristopivšim posameznikom. Glasom soglasnega sklepa zadnjega občnega zbora dne 11. maja t. l. je posameznikom določen termin treh mesecev t. j. do 11. avgusta t. l., da se priklonijo obstoječim stanovskim organizacijam ali si ustanove nove. Po tem roku ne more biti nihče posameznikov več član Osrednje zveze, ki jo tvorijo edinole strokovne organizacije z vsemi svojimi člani. Z 11. avgustom t. l. bomo izbrisali vse posamezne osebe kot člane. Z izgubo članstva izgube pa vsi v poštev prihajajoči vse ugodnosti, ki jih nudijo Zvezine gospodarske in podobne ustanove. Vsakdo prizadetih naj vzame to opozorilo v vednost ter se pravočasno strokovno organizira, da ne bo po doteklosti roka nepotrebnega in brezuspešnega zabavljanja in zamere. Doba treh mesecev je dovolj dolga, da se lahko vsakdo organizira po gornjih navodilih.

Zaostanki na članarini in pristojbini. Poročilo blagajnika na občnem zboru 11. t. m. za preteklo leto je pokazalo, da so nekatere organizacije in tudi posamni člani s precejšnjimi svotami v zaostanku na članarini. Ker je le tedaj računati z uspešnim delovanjem Osrednje zveze, če bo gmotno dobro podprta, pozivlja predsedstvo Osrednje zveze, da naj se vsaka včlanjena organizacija zaveda svojih materialnih dolžnosti do Zveze. One organizacije ter posamni člani, ki so s svojim obolusom v zaostanku, se pozivljajo k skorajšnji poravnavi svojih zaostankov. Osrednja zveza bi bila brez zadostnih gmotnih sredstev bolno, neokretno dete. Mi pa hočemo, da je gibčna, zdrava in agilna! Do 1. aprila t. l. je vplačati članarino po prejšnji izmeri; od 1. aprila t. l. pa po določenih premenjenega pravilnika t. j. vsaka organizacija vplača za vsakega svojih članov po 1 K mesečno v blagajno Osrednje zveze. Brez rednih denarnih prispevkov je razmah in delovanje Zveze onemogočeno.

Izven Zveze stoječe strokovne organizacije. Ni jih sicer mnogo; nadejati se je pa, da tudi te organizacije javnih nameščenicev iz lastnega nagiba pristopijo Osrednji zvezi, da stvorimo enotno falango v celi Sloveniji. Enotni in enodušni bomo dospeli do zaželenih ciljev! Taka

falanga nam je jamstvo za boljšo bodočnost!

Naše organizacije. Vsaka strokovna organizacija mora stremeti, da razširi svoj delokrog na vso Slovenijo, da združi pod svoje okrilje vse nameščenice lastne kategorije v Sloveniji. Naše sile treba združiti; to je pa dosegljivo le potom enotnih organizacij. Pri obstoju več organizacij iste stroke je vedna nevarnost, da si zahteye in težnje, ki se stavijo kompetentnim mestom, nasprotujejo. Jasno je, da ni in ne more biti pod takimi pogoji zaželenega uspeha. Zato nam bodi stanovska zapoved: Za vsako stroko le ena organizacija! Niti vseh organizacij naj se pa stekajo v naši Osrednji zvezi. Če se bomo držali te poti, nam uspehi ne morejo izostati. Navedeno ne brani ustanoviti morebiti potrebne podružnice oziroma odseke, ki so le oddelek strokovne organizacije. Tovariši! Tovarišice! Na delo v tem smislu; trud bo obilno poplačan. Širite idejo organizacije med vsemi javnimi nameščenici! Priti mora čas, ko ne bo nikogar med javnimi nameščenici, ki bi ne bil organiziran. Potrebe organizacije ni treba posebej opozorjati. Vsakdanja izkušnja nas uči, da je edino v močni organizaciji naš spas, naša prihodnost!

Članski sezname. Vse včlanjene organizacije ponovno pozivljamo, da čimprej vpošljejo alfabetično urejene članske sezname. Večkratnemu pozivu se dosedaj še niti polovica organizacij ni odzvala. Sezname nujno potrebujemo za ureditev katastra in v svrhu kontrole glede upravičenosti pristopa k „Samopomoči“. Kdor ni naš posreden član potom stanovske organizacije, ne more in ne sme uživati sadov in ugodnosti naših gospodarskih ustanov. Red in disciplina v vsem in povsod; ti dejstvi jamčita že polovico dela in uspeha. Zato naj ne bo organizacije, ki se ne bi vsakemu pozivu takoj ali vsaj v to določenem roku odzvala. Vsaka prememba glede članov (pristopi, izstopi, smrtni primeri itd.) naj se sporoči Osrednji zvezi mesečno.

Vestnik.

Poziv vsem tovarišem in tovarišicam!

Vsled podražjenja tiskarskih potrebščin nam je tiskarna znova zvišala trošek za tiskanje pri številki za nad 500 K. Uprava bo skušala kriti ta povešek z dosedanjó naročnino. To pa ji bo mogoče le, če se vsi tovariši zavedó svoje dolžnosti in store vse, da se list kar najbolj mogoče razširi. Čim večje bo število naročnikov, tem lažje nam bo kriti izdatke. Opozarjamo vse, da nam naročnino plačujejo točno. Mnogo jih je, ki naročnine vkljub poslanim položnicam še niso obnovili. Vsi opomina, vse prošnje so pri nekaterih brez uspeha. Kdor naročnine ne namerava obnoviti, naj nam to vsaj sporoči, vrnivši list. Opazka, da lista ne sprejme več, menda ne stane posebnega truda, nam pa pove dovolj. Po-udarjamo, da so razmere take, da nikomur ne moremo pošiljati lista zastoj. Ker naročamo lista le toliko, kolikor ga neobhodno potrebujemo, ne moremo pogrešati nobenega izvoda. Vrnjene številke pošljemo novim naročnikom, zato prosimo vsakogar, ki lista ne misli plačati, da nam ga vrne. Vse tovariše pa ponovno prosimo, da povsod in pri vsaki priliki agitirajo za „Naš

Glas, nabirajo nove naročnike, inserate in prispevke za tiskovni sklad. Tu se da napraviti z malo vneemo veliko več, kot se je storilo doslej. Gospod porez. kontrolor Madjerić v Zagrebu je sam nabral v svojem uradu 25 naročnikov. Hvala mu! Posnemajte ga vsi, ker le delo rodi uspehe.

Uprava.

Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev v Ljubljani sporoča tovarišem članom pa tudi onim, ki niso še člani, da ima društvo svojo pisarno v Ljubljani, Sv. Jakoba nabrežje št. 33. Tamkaj so uradne ure vsak torek in petek od pol 7 do pol 9. Odbor pozivlja vse stanovske tovariše, posebno državne cestarje, naj se radi pristopa k enotnemu društvu obračajo na naš naslov. Večina državnih cestarjev je že pristopila k našemu društvu kot redni člani; zato apeliramo še na ostale druge, da čim preje prijavijo svoj pristop. Pogoji so sledeči: Vpisnina 4 K, članarina mesečno 2 K. Državni cestarji na slovenskem ozemlju! Prijavite čim preje svoj pristop k našemu društvu, ker le v enotnosti in skupnosti je mogoče, da si nižji državni uslužbenci izboljšajo svoj položaj.

Občni zbor društva orožniških vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani dne 9. maja 1920 je otvoril ob 2. popoldne predsednik Martin Maicen, pozdravil zborovalce in zborovalke najtopleje, prešel na dnevni red ter prebral zapisnik zadnjega ustanovnega občnega zbora, ki so ga vzeli zborovalci in zborovalke brez ugovora odobruje naznanje. Nato je poročal o odborovem in denarnem poslovanju društva, ki ga je vzel občni zbor odobruje naznanje. Društvo je imelo sledeče dohodkov: skupaj 1253.40 K, stroškov 806.78 K, ostane 446.62 K. Odstopivšemu odboru se je podelil absolutorij. Člana Simevšek Ignacij in Grilc Fr. sta prvi dne 18. junija in drugi dne 14. julija 1919 umrli. Občni zbor vstane v znak sožalja. Soglasno se sklene, da se članarina od 1. aprila 1920 naprej zviša od 50 vin. na 2 K enkrat za vselej. Člani, ki so članarino za leto 1920 že poravnali, naj nemudoma doplačajo povišek 13.50 K, tisti pa, ki je še niso poravnali, znesek 19.50 K ali pa naj naznanijo pismeno predsedstvu svoj izstop iz društva, da se jih iz seznama članov črta. Pripominja se pa, da le v združenju in v močni organizaciji je moč, in da je vsakega vpokojenca nepobitna dolžnost, da pristopi kot član k našemu društvu. Stari člani se prosijo, da ostanejo našemu društvu zvesti. Soglasno se izvolijo: Maicen Martin za predsednika, Rožič Franc za podpredsednika, Radin Ignac za tajnika, Muhič Jernej za tajnikovega namestnika, Cegnar Josip za blagajnika, Juvan Franc za blagajnikovega namestnika, Martinak Ivan in Rus Ivan za odbornika in pregledovalca računov, Kocjančič Miha in Wiederwohl Ivan za odbornika ter 4 nam. Predlog kolegov iz Celja glede spremembe naslova našega društva je občni zbor soglasno odložil na poznejši čas, ker sedanje razmere niso primerne za spremembo naslova v „Društvo državnih vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani“. Društvena pravila je spremenil tako, da se je sprejelo določitev za ustanovitev „Krajevni odborov“ (skupin) v krajih, kjer biva vsaj 20 članov.

K stavki narodnega predstavništva, v času splošnih stavk mora tudi narodno

predstavništvo stavkati. Železničarjem se je očitala politična stavka. Stavka narodnega predstavništva pa je izključno politična. Seja za sejo je nesklepčna. Ali res ni nikogar, ki bi rešil državo iz nevzdržne situacije, v katero jo je spravila strankarska trma? Imamo pač Stürghkoviče, manjkajo nam pa orli! Državni nameščenci imamo največji interes na zdravem razvoju države. Da bo naša volja prišla do veljave, moramo tvoriti močno organizacijo, ki mora obsegati vse od prvega do zadnjega. V Sloveniji in Hrvatski smo že precej dobro organizirani. Kako pa je v Beogradu in ostali Srbiji? Ali sploh obstoja tam kak začetek organizacije javnih nameščencev? Učiteljstvo vse države se je že združilo v močno skupno falango. Naši tovariši, ki so v Beogradu, imajo važno nalogo, da organizirajo tamošnje nameščence. Mi tukaj pa se pobrigajmo za srbske tovariše, ki službujejo med nami. Pritegnimo jih k organizaciji! Dokažimo jim, da je v njih lastnem interesu, če se nam pridružijo. Ti pa naj širijo organizacijo med svojimi tovariši v Srbiji. Ako bomo združeni vsi državni nameščenci vestno opravljali svoje dolžnosti, nam tudi nikdo ne bo mogel kratiti naših pravic. Uspelo nam bo, da vzgojimo ves narod v duhu dolžnosti in pravic in prisilili bomo tudi ministre ni politike k izvrševanju njihovih dolžnosti. — Opomba. Srbijanski tovariši so si že ustanovili svojo organizacijo v Beogradu; predsednik ji je dr. Andonović, vsučil. profesor. V Ljubljani je le nekaj srbijskih tovarišev organiziranih; večina pa noče ničesar slišati o naših organizacijah.

Nove metode. Tiskarski škrat nam je v zadnji številki pod označenim nadpisom zamenjal ime uradnika. Trgovca B. je oklofutal car. uradnik Dušan Radivojević ljubljanske carinarne, in ne Milivojević, kar s tem popravljamo. Isti Radivojević se je odlikoval 5. maja t. l. s ponovnim takim činom ter vrgel dejansko iz urada nastavljenca tvrdke R. Ranzinger g. D. Taki in podobni škandalu se ponavljajo pod vodstvom znanega Ačimovića v ljubljanski carinarni. Vtis imamo, da daje A. temu svoj blagoslov, ker se dosedaj še ni nikomur teh kulturonoscev skrivil las niti zaradi takih povsem sirovih in pobalinskih nastopov napram strankam, niti ako njegovi ožji „rodjaki“ in somišljeniki poljubno prihajajo v urad. Slovenca, oziroma Hrvata, si pa usoja Ačimović takoj disciplinirati in z denarno globo kaznovati za vsak — celo pri laseh privlečen — dozdeven prestopok! Vse postopanje je klasificirati z besedo: škandal!

Dopust — odpust. Pri nekem uradu je služboval starejši pomožni sluga. Imel je pismeno prošnjo pri predstojnem uradu za nujno potrebni dopust. Ker pa za nižjega uslužbenca ni nujne rešitve, je bil uslužbenec zagotovljen, da se njegovi prošnji ugoditi. Torej ni čakal odloka ter je svoj nujni dopust izrabil. Nato pa pride namesto rešitve od predstojnika odlok, da je samolastno zapustil službo ter da se ga radi tega iz službe odpušča. Društvo državnih nižjih uslužbencev opozarja merodajne faktorje, da bi se morale prošnje nižjih uslužbencev za nujne potrebe ravno tako upoštevati kakor vse druge. Podporno pravovarstveno društvo drž. uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani.

Onima kojih se tiče! Od dana ujedinjenja nešega kraljestva „ipak“ smo jedan korak napred kod financ. straže: naši

predpostavljeni poštadoše od voditelja sve na izvestitelja financ. straže t. j. na čast nadzornika! Podčinovnici? Ima tomu vremena! Ni koraka, sve kao da smo još pod madjarskom vladom (tako se barem još postupa)! Imamo naše referente kod ministarstva, naše šefove, ali da se jednog upita, hoćeli se ovo pitanje već jednom riješiti, nitko ne bi znao odgovoriti. Ima kod nas takovih, koji već 6 do 8 godina čame i čekaju promaknuća, što ih pripada, ali šta ćemo, kad taj pravilnik još nije odobren ili bolje rečeno propisi, koji budu osnovani za financ. stražu, već godinu i više leže negdje u prašini! Što se tiče premještenja u druge pokrajine, pridjeljivanja na druge postaje, a obitelji ostaviti kod kuće, to se u najvećem redu provadja. Ali da se već jednom ona sredovječna zbirka za financ. stražu promjeni, tomu ima vremena. Jesmo li podčinovnici javni službenici odnosno namještenici, to ne znamo ni danas. Nas se za sve i sve upotrebljava, ali nikakvog priznanja. Vreme je, da se počme već jednom i sa financ. stražom odnosno njezinom reorganizacijom raditi, da se znade, da smo i mi u Jugoslaviji, a ne pod krunom Sv. Stjepana! G. P.

Osnivanje saveza umnih radnika. U beogradskoj univerzitetskoj sali održao se nedavno dobro posjećen zbor intelektualnih radnika osnivača saveza umnih radnika. Poslije iscrpive diskusije konstatovano je, da je osnivanje saveza potrebno kako radi zaštite moralnih interesa intelektualaca tako i radi koncentracije duhova u radu intelektualaca u narodu. U tom smislu izabran je širi odbor za pripremu definitivnog predloga za iduću skupštinu, na kojoj ima da se osnuje savez. Na čelu tog odbora stoji Jovan Cvijić, profesor univerziteta. Od Slovenaca kao član odbora nalazi se dr. Franjo Jež, načelnik invalidskog odjelenja u ministarstvu za socijalnu politiku.

Plaće poljskih novinara. Na skupštini novinarskog sindikata u Varšavi uz sudjelovanje predstavnika redakcija povela se rasprava o ravnoteži između naplate duševne i fizičke radnje kod novina, te je prihvaćeno načelo, da minimalna plaća radenika u redakciji imade da iznosi koliko najveća plata tipografa više 100 maraka. Plaćeovni odnošaji između pojedinih novinara u redakciji imade da ostane pogledom na ovu povišicu u istom razmjeru kao i do sada. — Kad će se ovo načelo potegnuti na sve duševne radnike naročito na one, koji sačinjavaju temelj državne organizacije?

Nesposobni upravnici u Bosni. Piše nam prijatelj iz Sarajeva, kako se tamošnja inteligentna javnost uzbunila zbog najnovije naredbe centralne vlade, po kojoj su komesari treće klase i pisari druge klase iz Makedonije premješteni u Bosnu i Hercegovinu, i to kao upravnici, sreski načelnici u najvećim i najljepšim medjašnim kotarima. To su ljudi slabe ili nikakve naobrazbe, koji nemaju ni pojma o komplikiranom upravnom aparatu, a kamo li o posebnim zakonima i uredbama ekonomskih, socijalnih i kulturnih prilika. Njima je i život naroda nepoznat, posve su neupućeni, a ipak su na prvim mjestima, da pašuju i aguju, a ne da upravljaju zemljom i narodom. Zato i ide sve u Bosni unatrag, a ovakova bi uprava mogla škoditi i cijeloj državi. Ta hvala Bogu, imamo u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Dalmaciji spremnih i kulturnih upravnika.

koji bi se mogli metnuti na ovako izložena mjesta, da uvedu u kotarima red, a ne da stvaraju još veći nered. Ako vlada meće na odgovorna mjesta samo sebi pouzdane i pouzdane ljude, a nespremne i neznalice, onda će se to njoj samoj najprije osvetiti. Načelo bi u Jugoslaviji moralo biti: svatko na svoje mjesto, koje ga po njegovim sposobnostima ide, jer nisu mjesta za ljude, već ljudi za mjesta, a protekcija u fanatično-nacijonalnom duhu škodi svima.

Stanje našega glasila. U nedjelju 9. o. mj. održala se mala konferenca u SJN u Zagrebu, u kojoj se ukratko iznio izvještaj o stanju našega glasila. Sjednici su prisustvovala dva naša odlična druga Slovenca, članovi uprave „Našega Glasla“. Iz izvještaja se razabire opet ono, što smo već u nekoliko posljednjih brojeva isticali, a to je nehaj naših hrvatskih drugova za naše stališke stvari. Glasilo se štampa u 3000 primjeraka, a od toga otpada preko 2000 pretplatnika na Sloveniju. Moramo spomenuti, da smo stajali pred drugovima Slovencima gotovo postidjeni, kad smo čuli broške, koje su najbolji dokaz našega nehanja za organizaciju i njeno glasilo. Zar nije to porazno, kad se vidi, da Savez javnih namještenika u Dalmaciji ima u svemu 13 (trinaest) pretplatnika, Bosna tek nekoliko više, a sva ostala Hrvatska oko 400? Od toga preko ¼ otpada na sam Zagreb. Prigovaralo se, da list ima previše članaka u slovenštini. Odbor Saveza se brine za to, da list donosi dosta hrvatskih članaka, premda se taj postavljeni prigovor ne bi smeo uzeti u obzir. Jedan je drug Slovenac, kad se o tome govorilo, rekao, da bi se u Sloveniji „Naš Glas“ raspačavao isto tako i onda, kad bi bio sav štampan hrvatskim jezikom. U ostalom, koliko će list imati hrvatskih članaka, ovisi samo u tome, koliko će hrvatski članovi poslati rukopisa za glasilo. Braća su Slovenci i ovdje bili uslužniji i susretljiviji nego je i trebalo. Sjetimo se samo kako su stranice „Našega Glasla“ u vrijeme Tomljenovićevih progona bile od početka do kraja ispisane gotovo samom hrvaštinom, a vrlo je malo tih članaka dolazilo od članova iz Hrvatske.

Ne može se razumjeti ova hladnoća naša i nebriga za organizaciju. Ako na čas smetemo s uma onu duševnu korist, koju imaju članovi jedne ovake stališke organizacije već u samoj svijesti, da tvore jednu jaku falangu, neka se uzme u obzir materijalna korist, koju je SJN do sada učinio svojim članovima. Ta zar bi se itko bio maknuo u ovo teško vrijeme za poboljšanje materijalnog položaja javnih namještenika, da to nije učinio Savez? Zar na to ne misle javni namještenici? Pa od Saveza nema nitko pod suncem nikakve koristi, nego sami članovi, pa čemu onda ta pasivnost? Krajem ovoga mjeseca prestaje ono produženje ovih izvanrednih dodataka, koje je Savez teškom mukom u decembru prošle godine ishodio, a još nema nikakvih vijesti o kakovom novom uređenju beriva. Tko će opet morati istupiti i poraditi za brzo i povoljno rješenje toga pitanja? Tko drugi nego organizacija. To znadu i članovi i očekuju to od Saveza, ali sami ne čine ništa za Savez.

Milostinja državnim i općinskim činovnicima. U zagrebačkim „Novostima“ od 15. o. mj. čitamo ovu noticu: Poštovani gospodine uredniče! Prilikom zaruka čla-

na naše tvrtke nalazimo se pobudjenim, Vas gospodine uredniče kao najagilnijeg interpreta želje pučanstva umoliti, da primite od nas 500 mosura crnog angleškog konca te da ih dobrohotno predate obiteljima pomoćnih činovnika u državnoj i opć. službi, načelno onakoj sa više djece, te ako bi što prestiglo, onda kakvoj inštituciji (dobrotvornoj) za odijevanje uboge djece. I ako je to mali darak tako reći kapljica na vruć kamen, nadamo se čvrsto, da će taj primjer sljedbenika naći, kako bi se tom inteligentnom, ali žalibože najzapostavljenijem staležu pomoglo. Primite gospodine uredniče izraz iskrenog poštovanja Alkalay in drug. Čudimo se, da jedan doseljenik-tudjinac — Jevrej — imade više razumijevanja za bijedni položaj javnog namješteništa nego li naša gospoda ministri. Žalosno je, da smo došli tako daleko u bogatoj državi, koja je dala u obilju hljeba i svakog drugog blaga tom tudjinu, da on sada stupovima te države baca mrvice sa svog gavanskog stola.

Tržne cijene u Zagrebu. Posljednjih 14 dana porasle su cijene na trgu i u trgovinama toliko, da su već dosegle upravo nevjerovatnu visinu. Živež od dana u dan raste, pa povjerenstvu za reguliranje cijena jedva uspijeva, da bar donekle drži trgovce i producente na uzdi. Još uvijek ista pjesma. Verižna trgovina ne samo da ne prestaje, nego se sve više širi, a trgovci naučni raditi sa 100% ili jako malo ispod te dobiti tjeraju u neizmjernost. Pa dok se povjerenstvo i redarstvo zabavlja uređenjem cijena na tržištu, dotle je trgovačka roba u posljednje vrijeme silno poskupila. Stare zalihe robe prodaju se prema sadanjim cijenama, a dobit nitko ne kontrolira. Kriva je tomu i publika, koja plaća sve, što se traži. Obrtnici drže korak s dnevnim poskupljivanjem, radnici svaki čas povisuju, jer inače ne mogu izlaziti, a jadni činovnik pati i čeka bolja vremena. Rublje i odijelo je već pri kraju, pa bi dobro bilo, da se pobrine netko zato, da namakne za činovnike rublja i odjeće uz pristojne cijene. Sama bi se država trebala pobrinuti zato, jer nam se i tako sami državljanji smiju, da služimo badava. Ili zar nije nedostojno i države, da ovako petljamo?

Ministarske plaće u Češkoj. Nedavno su češke novine iznijele tačne podatke, o tom, koliko koji ministar dobiva godišnje plaće i doplataka. Ministar predsjednik ima 70.000 kruna, a ostali članovi vlade 60.000 kruna, a osim toga još godišnji doplatok od 40.000 kruna. Povrh svega dobivaju ministar predsjednik i ministar izvanjskih posala posebno 50.000 K za reprezentaciju. Ove se plaće dižu još šest mjeseci iza istupa iz službe. Dobro bi bilo znati, koliko iznose plaće ministara u našem kraljevstvu, pa da ustanovimo razlike prema plaćama nas, javnih namještenika.

„Naš Glas“ životari još za sada, ali ako ne bude među drugovima iz Hrvatske više, daleko više interesa, morati će list prestati izlaziti u hrvatskom tekstu, i sa slovenskim tekstom služiti samo kao glasilo drugova iz Slovenije. Dakle, da do toga ne dodje, nego da se i list još podigne, i da bude na onoj visini, koja je nas dostojna, pretplatimo svi „Naš Glas“, sakupljajmo priloge za tiskovni fond i pišimo u svoje glasilo!

„Samopomoć“ v Ljubljani deli od tor-ka dne 18. t. m. dalje brez vrstnega reda

poleg drugih življenjskih potrebščin, čevljev in sandal za otroke za tekoči mesec belo moko po 6 kg na osebo po 13 kron. Dalje se prodaja v poljubni množini koruzna moka po 6 K 50 vin. in koruzni zdrob po 8 kron 50 vin. Deli se tudi pšenični zdrob po pol kg na osebo po 15 kron. Proda se tudi večja množina vreč za moko.

„Samopomoć“ v Ljubljani oddaja svojim članom sledeča živila in potrebšćine po naslednjih cenah: Jajce 1 K, moka bela 13 kron, moka črna 9 K, moka koruzna 6 K 50, zdrob koruzni 8 K 50, ješprenj 6 K 80, ječmen 3 K 80 v, kaša 6 K 80 v, fižol 3 kg 12 K 70, svinjska glava 22 kron, kava Ceylon 96 K, kava Perla 96 kron, kava Santos 86 K, veznice za čevlje 100 cm 4 K, 110 cm 4 K 40, 120 cm 4 K 80, cikorija 11 K, rog. slatina 4 K 30 v, orehi 22 K, hruške 15 K, češplje 23 K, cvebel 40 K, rozine 60 K, rožiči 13 K 60 v, smokve 25 K, sol 3 K 30 v, paprika špeh 48 K, čaj, mali zavitek 1 K 50 v, srednji zavitek 6 K 50, veliki zavitek 32 K 50 v, poper 86 K, paprika 100 K, sardine škat. 10 K 50 vin., slaniki 4 K 50 v, cimet kg 110 K, žbice kg 230 K, piment kg 70 K, semena zavitek 50 vin., olje liter 90 K, kis 3 K 50, mast 45 K, mlo kos 10 K, lug kg 6 K 80 vin., pralni prašek 3 K 20 v, sidolin steklenica 2 K 70 v, sidolin škatl. 1 K 60 v, sidolin prah 1 K 20 v, metle 4 K 80 v, sveče 3 K, paradižniki kg 12 K, list. sir 17 K, mazilo za čevlje 10 K, mazilo za čevlje 5 K, mazilo za čevlje 3 K 40 vin., plavilo kg 100 K, naramnice 46 K, toaletno mlo 15, 16, 20, 24, 26 in 28 K, vžigalice zavoj 6 K 50 vin.

„Samopomoć“ v Ljubljani ima med svojimi člani preveč kritikov, a skoraj nobenega, ki bi ji pomagal, svetoval, — skratka koristil. Zabavljati zna vsak huduč, dela pa nič! Dolgih jezikov na izbero, a modre glave ne najdeš niti z Diogenovo laterno med temi načelnimi zabavljači. Al če zgrabiš tak neumni jezik, se ti izvija jeclja in dokazuje, da ni rekel „prav nič hudega“, nasprotno, on je „najboljši kolega“. Može niso ti Jake Vseznači, ampak strahopetci, ki jezikajo le zahrbtno. Večkrat smo že pozivljali vse člane „Samopomoći“, naj iščejo informacij v pisarni in naj svoje želje, pritožbe in opozoritve sporočajo osebno načelstvu, ki jim je vedno rade volje na razpolago. Vedno se jim bo ustreglo, če je želja upravičena, in vedno se bo odpravilo napako, ako je resnična. Več oči več vidi, več glav več ve! Le hvaležno bo načelstvo za vsak pameten nasvet. Toda nekateri člani tega ne store, nego zabavljajo zahrbtno ter širijo vesti, ki niso le lažnive, nego so tudi bedaste. Kolportirajo se najbolj neumne čenče, da je človeka sram takih „kolegov“. Da delajo radi iz muhe slona, je spričo njihove neintelligence in zlobe naravno. Za vzgled naj navedemo le en primer: „Zadnja moka je zanič; testo ne vzhaja! Po tem kruhu so dobili otroci drisko, starše pa je klalo in jim zavijalo po črevah! V moki je fižol in zmlet kostanj!“ — Na te očitke je dalo načelstvo moko takoj državnemu kemičnemu preskuševališću preiskati in je prejelo sledečo izjavo ravnatelja ing. Jak. Turka: Pregledal sem mikroskopsko poslana mi vzorca bele in črne moke iz Banata. Oba vzorca sta pokazala pod drobnogledom zgolj prave pšenične elemente brez tujerodnih primesi. V enem in drugem slučaju gre torej za pravo pšenično moko, ki ne vsebuje niti fižolove niti ko-

stanjeve moke. V Ljubljani, dne 10. maja 1920. Ing. chem. Turk. Seveda smo dali peči tudi sami kruh iz iste moke, saj druge nimamo. Kruh je lepo vzhajal in hleb iz bele moke je bil naravnost krasen. Naši otroci niso dobili driske in nas ni zavičalo... No, to se pravi: zaviča nas vsak dan, kadar poslušamo takele čenče naših organiziranih obrekovalcev! In mislimo si: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Pa še to si mislimo: „Vsem ljudem še Bog ne zna ustreči! Kako bi mogli ustreči mi principijalnim zabavljajem, ki pač drugega ne znajo kot blatiiti svoje lastno podjetje? Škorpioni so, ki pikajo sami sebe. Takim individijem ni pomagati.“

Terjatve „Samopomoči“. Povodom razpusta gospodarske poslovalnice državnih nameščencev v Ljubljani je odsek za prehrano terjatve te poslovalnice do posameznih udeležencev prepustil gospodarski zadrugi „Samopomoči“ v Ljubljani, da jih porabi v združne namene. „Samopomoči“ prosi vse državne nameščence, ki so imeli do poslovalnice obveznosti, da poravnajo zaostale zneske najkasneje tekom 14 dni v združni pisarni (Vodnikov trg št. 5). Zadruga pričakuje, da se bodo vsi dolžniki brez izjeme odzvali temu splošnemu pozivu. Pri vednem draženju živil potrebuje zadruga vedno večjega obratnega kapitala, da more živila čimpreje in čim nižje cene nakupiti. Naj se vsi, ki jim je namenjen ta poziv, spomnijo svoje dolžnosti

napram celokupni gospodarski organizaciji!

Takole živimo! Neki sodnik v VIII. čin. razredu na deželi se je selil iz enega v drugo stanovanje in je ob jasnem solčnem dnevu sam pomagal pri selitvi porivajoč po sredi trga „šajtrgo“ (dvokolesni voziček). Predhodno nedeljo je pa neki modri govornik pred župniščem istega trga na javnem shodu rovaril zoper uradništvo, češ da „škrici“ imajo velikanske plače, vedno nove zahteve na povišanje in nimajo nikoli dosti! Imena prič, ki so opazovale sodnika s šajtrgo, lahko na zahtevo povemo tudi somišljenikom tistega govornika in neumestnega hujskača. — Sodniku čast in — delodajalcu v vednost!

„Samopomoči“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prosijo, da polzvedujejo po takem blagu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameščencem. O zalogah, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5, ki poravna radevolje vse stroške.

Tovariši! Zahtevajte po vseh lokalitah, kamor zahajate, „Naš Glas“! Nabavljajte svoje potrebščine le pri tordkah, ki inserirajo v „Našem Glasu“!

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Tempel vrelec, namizna voda
Styrja vrelec, medicinalna voda
Donatski vrelec, medicinalna
voda najmočnejše vrste.

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restoracijah : : : Poješnilo daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaška Slatina.

Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Naročajte in širite „Naš Glas“!

Važno za uradnike!!

VZAJEMNO PODPORNKO DRUŠTVO V LJUBLJANI R. Z. Z. O. J.
Kongresni trg št. 19.

dovoljuje ranžijska posojila; na te opozarjamo zlasti one uradnike, ki imajo dolgove v Nemški-Avstriji. Ti si s takojšnjo poravnavo dolgov lahko veliko pridobe na valuti. Vso tozadevno transakcijo izvede zadruga sama in sicer brezplačno in le proti povrnitvi naraslih stroškov. — Prospekti na razpolago!

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Posojila na osebni kredit: 6% —
Posojila na hipoteko: 5 1/2% — Me-
sečna odplačila. Ranžijska posojila
na več let; mali vračevalni obroki.
Pisarna: Kongresni trg 19.

Uradno ure od 8. do 12. ure. — Prospekti brezplačno na razpolago. — Rezervni zakladi nad 500.000 K. — Branline vloge 3 1/4%.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s sčetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih K V A R T kakor tarok, marijaš, whist, „primorka“.

Drogerija // I. C. Kotar,
Ljubljana,
// Wolfova ul. 3. Fotomanufaktura

Priporoča se trdka 4-6

Jos. Petelinc

trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga živalnih strojev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

